

Говор Вука Јеремића у Савету безбедности УН

Пише: Вук Јеремић
четвртак, 18 јун 2009 17:30

(17.06.2009)

Господине председавајући, хвала Вам што сте сазвали ову седницу Савета безбедности.

Ваше Екселенције, још једном смо се окупили да дискутујемо о опасним последицама једностраног проглашења независности од стране албанских институција наше јужне покрајине Косово и Метохија, 17. фебруара 2008.

Драго ми је што је данас са нама и Специјални представник Ламберто Занијер. Желим да скренем пажњу на примедбу Генералног секретара УН, изнету у његовом најновијем извештају, да су сарадња, конструктивни ангажман и “стална подршка Савета безбедности и шире међународне заједнице реконфигурисаном УНМИК-у, од пресудне важности.”

Процес реконфигурације се приводи крају, као што је наведено у извештају. Након тога, не сме доћи до даљег смањивања УНМИК-ових ресурса.

Уједињене нације и даље морају представљати највиши ауторитет на КиМ, као што је зацртано у резолуцији 1244 Савета безбедности. Оне морају да наставе своју кључну улогу у координисању свих међународних организација које у покрајини раде под њиховим окриљем. Капацитет УНМИК-а да сарађује, посебно са ЕУЛЕХ-ом, не сме бити доведен у питање. Циљ наших амандмана на буџет УНМИК-а за наредну фискалну годину је управо тај да се створе адекватни услови за спровођење овог кључног елемента његовог мандата.

Господине председавајући,

На самом почетку мог излагања, желим да изразим дубоку захвалност моје земље огромној већини земаља чланица УН које поштују суверенитет и територијални интегритет Србије.

Пише: Вук Јеремић
четвртак, 18 јун 2009 17:30

Солидарност која нам стиже из свих крајева света храбри нас да истрајемо у напорима да се питање будућег статуса Косова реши на начин прихватљив за све.

Искрено се надам да ћемо наставити заједнички рад на одбрани основних принципа међународног права, јачајући тако универзалност доктрине решавања светских проблема путем консензуса.

У исто време, са дубоким жаљењем примећујемо да Приштина одбацује резолуцију 1244. Као што се јасно види из извештаја Генералног секретара, албанске власти на Косову тврде – цитирам – “да их закон не обавезује да поштују резолуцију.”

Господине председавајући,

Никоме не сме бити дозвољено да игнорише одлуке Савета безбедности.

Стога тражимо од Савета да инсистира да се сви придржавају обавеза које прописује резолуција 1244. Она је усвојена по Седмом поглављу Повеље УН, које обавезује све стране да у потпуности поштују њене одредбе. То је наш заједнички правни императив и морална обавеза.

Србија неће никада, ни под каквим околностима, индиректно или директно, признати једнострано проглашење независности од стране албанских власти своје јужне покрајине.

У овоме нећемо попустити – шта год се буде десило. Наставићемо здружено да бранимо свој интегритет, не улазећи у оружане сукобе и користећи сва мирољубљива средства која су нам на располагању.

Као резултат нашег умереног одговора на проглашење независности, нестабилна равнотежа на терену је углавном одржана. Потрудили смо се да смиримо жаришта,

упркос бројним провокацијама, попут намерних искључења струје, притисак да се потпишу заклетве о лојалности, и изградња нових, неауторизованих насеља.

Господине председавајући,

Косово не сме бити изузето од правила међународног поретка. Оно није изузетак, није јединствен случај, није *суи генерис*. Један од резултата проглашења независности је тај што је Косово постало случај са глобалним последицама. Ако се то дозволи да опстане, отвориће се простор да се доведе у питање територијални интегритет било које земље чланице УН.

8. октобра 2008, Генерална скупштина је изгласала – огромном већином – резолуцију којом се питање проглашење независности прослеђује Међународном суду правде.

Судски процес је почео. Први пут у историји МСП даје мишљење о легалности једностраног покушаја једне етничке мањине да се отцепи од државе чланице УН, кршећи њен демократски Устав, противно вољи Савета безбедности.

Овај случај је привукао пажњу целог света, на шта јасно указује и активно учешће земаља са свих континената у судској расправи.

Закључци МСП имаће далекосежне последице по целокупан међународни систем. Стога је од пресудне важности да судски процес тече неометано, без политичких притисака.

Сви морамо поштовати чињеницу да Суд разматра овај случај. Због тога се не смеју охрабривати нова признања независности. Такође, међународне организације би морале да се уздрже од пријема у чланство сецесионистичких власти из Приштине.

Када МСП изнесе мишљење, имаћемо разлога да поново заједнички размотримо ситуацију, узимајући у обзир садржај.

У међувремену, господине председавајући, морамо наћи снаге да оставимо разлике по питању статуса на страну, зарад очувања мира и стабилности, и бољег живота грађана покрајине.

Време је за лидерство и сарадњу – наоружани мудрошћу и стратешком визијом.

Немојмо продубљивати јаз. Неке земље су признале независност, неке нису. Имамо своја ограничења, и њих треба поштовати. Нека Суд ради свој посао, док се ми фокусирамо на побољшање животних услова за све грађане покрајине, уместо да их чинимо жртвама наших неслагања.

Хајде да се усредсредимо на обнављање светиња, искорењивање сиромаштва, стварање нових радних места, обезбеђивање здравствене заштите и образовања, сузбијање криминала и побољшање јавне безбедности. Сукобљавања морају престати. Хајде да створимо нове могућности за постизање практичних резултата тако што ћемо почети да сарађујемо по читавом низу питања.

Господине председавајући,

Предлажем да почнемо од главног хуманитарног проблема – питања интерно расељених лица. Према подацима УНХЦР-а, више од 200,000 расељених косовских Срба се није вратило у покрајину. Прошле године, то је учинило свега 500 – а током периода који покрива овај извештај, само 30. Ово је неуспех монументалних размера.

Косовски Срби желе да искористе своје право на повратак, и морамо учинити све да се они врате својим кућама. За то је неопходно побољшати услове на терену, како би се осећали сигурно. Мало је разрушених кућа обновљено, а већина их је празна. Чак ни то није највећи проблем. Поднето је више од 40,000 захтева за повраћај нелегално одузете приватне имовине, на које није стигао никакав одговор

Први корак би, стога, морао бити да се добију одговори. Тренутно, то није могуће. Нажалост, Косовска агенција за имовину, којом је руководио УНМИК, престала је да постоји.

Апелујемо на међународну заједницу да прихвати иницијативу Специјалног представника Генералног секретара да омогући УНХЦР-у да преузме функције које је раније обављала Косовска агенција за имовину. Преко своје канцеларије у Београду и других широм Србије, ова агенција УН-а могла би да буде у средишту наших напора.

Господине председавајући,

6. априла, Европска унија је објавила да је ЕУЛЕХ достигао свој пуни оперативни капацитет, након посете шефа ЕУЛЕХ-а, господина Ива де Кермабона, Београду.

Иако УН нису трансферисале све функције везане за владавину права на Европску мисију на Косову, оне оперишу под претпоставком ЕУЛЕХ-ове оперативне одговорности у оквиру параметара изложених у извештају Генералног секретара од 24. новембра 2008. Тај извештај каже да ће “ЕУЛЕХ у потпуности поштовати резолуцију 1244 и деловати под окриљем и унутар статусно-неутралног оквира УН.”

Од тада, Република Србија је сарађивала са ЕУЛЕХ-ом и УНМИК-ом на целом низу практичних питања од заједничког интереса, у оквиру параметара које је одобрио Савет безбедности. План од шест тачака Генералног секретара мора бити примењен у потпуности. Остварен је одређени напредак у том правцу, мада “свеобухватна или дугорочна решења још нису усаглашена,” да се послужим цитатом из извештаја.

Јако нам је жао што до данас није више постигнуто на том пољу. Разлог великим делом лежи у одбијању Приштине да прихвати чињеницу да злогласни “Ахтисаријев план” није прихваћен од стране Савета безбедности, захваљујући, пре свега, принципијелном ставу Руске Федерације.

Господине председавајући,

Сада бих се накратко окренуо Плану од шест тачака и питањима везаним за његово испуњење.

Када је реч о полицији, питање високих положаја за квалификоване косовске Србе још није решено. То је оставило стотине припадника КПС српске националности у покрајини у уверењу да би се вратили у непријатељски расположену радну средину. Истовремено, ЕУЛЕХ-ове полицијске снаге и Министарство унутрашњих послова Србије почели су да сарађују на решавању многих техничких питања која се тичу сарадње преко административне линије. Међу њима је и борба против организованог криминала и кријумчарења, а сарадња се базира на пракси наше дугогодишње сарадње са УНМИК полицијом на тим пословима.

Што се тиче правосуђа, забележен је одређени напредак. Нажалост, нека питања од општег интереса још увек нису решена, укључујући именовање локалних судија и тужилаца у складу са процедурама које се заснивају на Резолуцији 1244 (1999). Територијална јурисдикција Суда у северној Митровици још увек је неразјашњена, као и питање искључиве примене УНМИК-ових закона. С друге стране, одређеног напретка ипак има: хитни случајеви се процесуирају, нека суђења су завршена, а успостављена је и сарадња између ЕУЛЕХ-овог Тужилаштва и српског Тужилаштва за ратне злочине.

Што се тиче осетљивог питања царине, на прелиминарним састанцима постигнут је одређени технички напредак. Да би се дошло до коначног решења, потребна ће бити појачана координација, и истинска решеност да се сарадњом дође до прихватљивих оперативних модалитета, попут ко-локације царинских пунктова и расподеле прихода.

Ово нас доводи и до Споразума о јединственој зони слободне трговине у југоисточној Европи, тј. ЦЕФТЕ. Успех овог важног регионалног трговинског споразума зависи од доследне примене једногласно усвојених правила. УНМИК је потписник ЦЕФТЕ, као што извештај јасно каже. Увођење нових царинских печата такозваног "Генералног директора Косовске царине," нажалост, представља политизацију овог комерцијалног питања.

Надамо се да ћемо током наредних месеци успети да дођемо до низа договора око практичних решења прихватљивих за све одговорне стране. Јасно је да ће бити

Говор Вука Јеремића у Савету безбедности УН

Пише: Вук Јеремић
четвртак, 18 јун 2009 17:30

неопходно да ЕУЛЕХ преузме активнију улогу, у складу са својим мандатом, као и да тешње сарађује са УНМИК-ом.

Господине председавајући,

Желео бих да скренем пажњу Савета безбедности на питање од суштинског значаја – омогућавање слободног уласка у покрајину српским званичницима. Ово питање већ неколико месеци изазива раздор и прети да поништи конструктивне напоре у свим другим областима.

Тешко је замислити како бисмо могли да позитивно доприносимо дешавањима на терену ако је наша способност да блиско сарађујемо са заједницом косовских Срба на целој територији покрајине доведена у питање.

Српски званичници морају имати могућност да посећују цркве и манастире, помажу при повратку интерно расељених лица у обновљене домове, доносе храну и медицинску помоћ, помажу при одржавању образовних стандарда и баве се целим низом других, сличних активности.

Оперативна одговорност ЕУЛЕХ-а је дочекана под претпоставком да ће он употребити своја извршна овлашћења кад год то буде неопходно. Тај тренутак је стигао. Захтевамо да се предузму све неопходне мере да би се разрешило ово питање од пресудне важности.

Господине председавајући,

Пре него што завршим, желео бих да истакнем корисну улогу коју КФОР игра на Косову. Он је задужен за заштиту наших енклава и светиња – укључујући и оне које су на УНЕСКО-вој Листи угрожених места светске баштине – од потенцијалних претњи, насртаја и напада.

Пише: Вук Јеремић
четвртак, 18 јун 2009 17:30

Статусно-неутрално присуство КФОР-а у покрајини и даље је неопходно да би се задовољиле легитимне безбедносне потребе локалног становништва, без обзира на етничку припадност. Верујемо да би, под тренутним околностима, смањење броја трупа било контрапродуктивно.

Наставићемо да будемо поуздан партнер КФОР-у, у складу са Резолуцијом 1244 (1999) и Кумановским војно-техничким споразумом.

Такозване “Косовске безбедносне снаге” су илегална паравојна формација. Њихово постојање и активности, садашње и будуће, представљају директну опасност за мир и стабилност на Западном Балкану. Оне морају одмах бити распуштене.

Господине председавајући,

Демократија у Србији је стабилна, наше друштво је снажно, а наше вредности су уграђене у законе.

Ми чврсто верујемо да сви народи Европе имају заједничку судбину.

Показали смо много пута, конкретним делима, и под тешким околностима, нашу одлучност да постанемо члан Европске Уније.

То остаје наш централни стратешки приоритет.

Стога поздрављамо закључке које су 15. јуна донели министри спољних послова земаља чланица ЕУ. Одлука да се финализује процес стављања земаља Западног Балкана на белу шенгенску листу укида последње окове наследја 1990-их.

Пише: Вук Јеремић
четвртак, 18 јун 2009 17:30

Господине председниче, Ваше Екселенције,

Савет безбедности мора наставити да игра одлучујућу улогу косовском спору.

Мишљења смо да би било целисходно да Савет посети Србију – Београд, Приштину, северно Косово и енклаве – да би из прве руке видео колико још посла мора да се обави на терену, у оквиру Резолуције 1244 (1999).

Верујемо да ће једини могући закључак бити да је компромис циљ коме треба тежити. Нажалост, још увек није било истинског покушаја да се до њега дође.

“Сви ми делимо свет на само један кратак трен,” рекао је један светски лидер. “Поставља се питање да ли да то време трошимо концентришући се на оно што нас удаљује, или да одлучно уложимо напор – одрживи напор – да нађемо заједничко решење, да се концентришемо на будућност какву желимо својој деци, и да изаберемо прави пут, а не лакши пут.”

Пронаћи прави пут неће бити лако. Нажалост, има оних који још увек нису спремни да крену према компромису. Али не смемо губити наду. Морамо престати да се удаљујемо. Морамо пронаћи то зеједничко решење.

Господине председавајући, Република Србија је начинила први корак. Следећи не можемо начинити сами. Стрпљиво очекујемо партнера који би нам се придружио у окретању од болне прошлости ка будућности испуњеној надом.

Хвала вам.